

Ilocano

Panangted ti Taraon babaen iti Tubo

"Kiniddawda nga agdesisionak maipanggep iti tubo a pangidalanan iti taraon..."

Ti panagdesision maipanggep iti tubo a pangidalanan iti taraon iti napaut a tiempo para iti bukodyo a bagi wenna para iti maysa nga ipatpategyo ket mabalin a dakkel a karit wenna narigat nga aramiden a desision. Imbaga kadakami dagiti nakapadasen a nangaramid iti kasta a desision a makatulung unay no adda napudno a sungbat kadagiti saludsodda.

NUPAY KASTA... Saan a pada-pada ti amin a situasion... ti makatulung iti maysa a tao nga addaan iti problema ti pannangan iti ababa a tiempo a mabalin a tubngaren ket mabalin a saan nga isu ti kasayaatan nga usaren iti napaut a tiempo para iti maysa a tao nga addaan iti nakaro a sakit wenna nangato a tawen.

Kōkua Mau - Hawai'i Hospice and Palliative Care Organization

What is a feeding tube? Ania ti tubo a pangidalanan iti taraon?

Ti artipisial a nutrisyon ken pannakaipaay ti danum (hydration) ket wagas a panangted iti likido ken nutriona kadagiti tattao a saan a makaipauneg iti taraon wenna makainom babaen iti ngiwat. Kadawyan, para iti artipisial a nutrisyon ken pannakaipaay ti danum iti ababa a tiempo, maikabil ti atiddog a tubo (maaw-awagan kas nasogastric wenna "NG" tube) iti agong ti pasiente ket makargaan iti likido a taraon nga agturong iti bituka. Para iti artipisial a nutrisyon ken pannakaipaay ti danum iti napaut a tiempo, mabalin a direktso a maikabil ti tubo babaen iti kudil ti tiyan nga agturong iti bituka, maaw-awagan kas gastric wenna "G" tube wenna PEG tube (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy) wenna agturong kadagiti bagbagis (maaw-awagan kas jejunal wenna "J" tube). No dadduma maited dagiti likido babaen iti urat (IV).

Who is helped most by having a feeding tube? Siasino ti mabenepisyaran la unay iti tubo a pangidalanan iti taraon?

Dagiti makapagwaywayas ngem umaw-awat iti chemotherapy wenna radiation para iti partikular a kanser ken sumagmamano a nakalaset iti stroke nga agdama nga adda iti rehabilitasion ken manamna a mapasublida ti kabaelanda nga agtilmon ket mabalin a mabenepisyaran kadagiti temporario a tubo a pangidalanan iti taraon.

When are feeding tubes less helpful? Kaano a saan unay a makatulung dagiti tubo a pangidalanan iti taraon?

No mapukaw ti tattao ti kabaelanda nga agtilmon wenna mapukawda ti interesda a mangan, masansan a pagilasinan daytoy ti ikakaro ti sakitda. No mapasamak ti kastoy, ti bagi ket natural nga agturong iti panaggibus ti biag. Daytoy a normal a reaksion ti bagi a saanna kayat ti mangan wenna uminom ket tumulong iti bagi a mangaramid kadagiti bukodna a kemikal (maaw-awagan kas endorphin) tapno agbalin a komportable daytoy. No maminsan ti nataengan a tao nga awan ti na-diagnose a sakitna ket mapukawna latta ti interesna a mangan. No daytoy a tao ket saan met a kasla malmalday unay ken awan ti sabali a pisikal a gapu, mabalin a daytoy ket natural a proseso a maaw-awagan no maminsan kas "Adult Failure to Thrive".

Will my loved one starve? Mabisinanto kadi ti ipatpategko?

Agamak ti sumagmamano a tattao a ti saan a panangted iti tubo a pangidalanan iti taraon ket kayatna a sawen a baybay-anda a "mabisinan agpatingga a matay" ti ipatpategda. Saan a pudno daytoy. Ti starvation wenna nalaus a kinaawan ti makan ket mapasamak no mapaidaman ti taraon ti maysa a tao a ti bagina ket agkasapulan ken kabaelanna nga usaren dagiti nutriona. No mangrugi nga ag-shut down ti bagi ti maysa a tao, mabalin a saan a kabaelan ti bagida nga usaren a nasayaat dagiti nutriona nga ipaay ti panangted ti taraon babaen iti tubo, ken ngumato ti posibilidad ti panagbussog ti tiyan ken kinaawan gin-awa.

maituloy iti sumaruno a panid

PANNARABAY ITI PANANGARAMID ITI DESISION

PANNARABAY ITI PANANGARAMID ITI DESISION

What are some possible complications related to feeding tubes?

Ania dagiti sumagmamano a posible a komplikasion mainaig kadagiti tubo a pangidalanan iti taraon?

Dagiti tubo a pangidalanan iti taraon ket mabalina saan a mangparnuay iti problema, ngem addan nabigbig a sumagmamano a komplikasion kas koma: panagpadara (1%), impeksion ken pannaka-irita ti kudil (1-4%), panagubo iti aglawlaw ti tubo (4%), panagsarwa wenno panagdul-ok (9-10%) ken panagtakki ken panagbetteo (12%). No marigatan ti pasiente a makipatang mabalina a narigat a maibaga no ti panangted ti taraon babaen iti tubo ket mangparnuay iti kinaawan gin-awa.

Will a feeding tube prevent pneumonia?

Makatulong kadi ti panangted ti taraon babaen iti tubo tapno maliklikan ti pulmonia?

Dagiti nakuatan manipud iti sumagmamano a nabiit pay a panagadal kadagiti tattao nga addaan iti late stage dementia wenno nakaron a nataninganen a sakit ket awan ti ipakitada a pammaneknek a maliklikan ti pulmonia babaen iti tubo a pangidalanan iti taraon. Iti sumagmamano a kaso, mabalina a ngumato ti risgo iti pulmonia gapu kadagiti tubo a pangidalanan iti taraon.

Does a feeding tube lower the risk for getting pressure ulcers or help them to heal if they are already there?

Pababaen kadi ti tubo a pangidalanan iti taraon ti risgo ti pannakaala iti pressure ulcers wenno tumulong tapno umimbag dagitoy?

Awan ti pammaneknek a ti tubo a pangidalanan iti taraon ket tumulong tapno maliklikan ti pressure ulcers (bed sores) wenno tumulong nga umimbag dagitoy para kadagiti addaan iti nakaron a nataninganen a sakit. Ti ngimmato a produksion ti isbo ken takki manipud kadagiti panangted ti taraon babaen iti tubo ket mabalina a mangpangato iti risgo ti pannakaperdi ti kudil.

Does a feeding tube improve comfort and prevent suffering?

Makatulong kadi ti tubo a pangidalanan iti taraon tapno nagin-awa ken saan a marigatan ti pasiente?

Para kadagiti addaan iti temporario a problema iti panagtilmon gapu kadagiti kondision ti ngiwat wenno karabukob, mabalina makatulong ti panangted ti taraon babaen iti tubo tapno mapalag-anan ti mainaig nga ot-ot ken makaited iti apagbiit a pangsuportar a nutrision. Iti advanced dementia, wenno Adult Failure to Thrive, ti kaadda ti tubo ket mabalina a pakaigapuan ti saan a pannakaidna ken pananggandat nga ikkaten daytoy. Iti sumagmamano a kaso, mabalina a pakaigapuan daytoy tapno masapul ti pangtenggel a saan a komportable. Iti aktibo a tukad ti ipupusay, ti agtultuloy a panangted ti taraon babaen iti tubo ket mabalina a pakaigapuan ti sobra a likido ken ad-adda a parigatenna ti panaganges.

Adda ababa a pakabuklan dagiti panagadal, allagaden, ken kapanunotan dagiti eksperto iti website ti Coalition for Compassionate Care of California: www.CoalitionCCC.org

What else should be considered when making a decision about a feeding tube?

Ania pay ti nasken a panunoten no agar-aramid iti desision maipanggep iti tubo a pangidalanan iti taraon?

Narigat nga idasig ti panagayat ken respeto tayo iti maysa a tao manipud iti mabalina a kasayaatan a desision para iti dayta a tao. Aniaman a desision maipanggep iti panangted ti taraon babaen iti tubo ket masapul a maaramid maibasar iti intero a kasasaad ti salun-at ken amin a tarigagay ti pannakataripato. Ti panangprebentar iti panagrigrigat ket masapul a dakkel a pagibasaran ti panangtingiting iti tunggal risgo ken benepisio. Makatulong a damagen ti saludsod nga, "Dakdakkal kadi ti benepisio ti tubo ngem iti aniaman a risgo ken kinaawan gin-awa?"

Mabalina a makatulong iti panagdesision ti pananglawlaw kadagiti tagipatgen a personal, mainaig iti relihion ken kultura iti konteksto ti intero a prognosis ken manamna a kapaut ti biag.

What choice do I have if I decide not to have a ft?

Ania dagiti pagpiliak no ikeddengko a saan a mausear ti tubo a pangidalanan iti taraon?

Para kadagiti makabael pay la bassit nga agtilmon, mabalina a padasen ti natanang a panangisubo ti taraon. Mabalina nga ited ti sangkabassit a paborito a makmakan. Para kadagiti saan a mangipapauneg iti makan ken mainom, makatulong ti panangtaginayon iti panangtaripato iti ngiwat ken panangted iti ice chips wenno nadam-eg a swab tapno saan unay nga agmaga ti ngiwat ken mangted iti gin-awa. Daytoy ket tiempo ti napinget a pannakataripato a mangted iti gin-awa a nairanta para iti indibiduwal.

Is there more to know or do?

Adda kadi pay nasken a maammoan wenno aramiden?

Dagiti pagayatanyo mainaig iti panangted ti taraon babaen iti tubo ket masapul a nakasurat iti Advance Directive ken/wenno POLST (Provider Orders for Life Sustaining Treatment) yo. Masarakan ti impormasion maipanggep kadagiti Advance Directive iti: www.kokuamau.org/resources/advance-directives.

Ti impormasion maipanggep iti POLST ken pormas ti POLST, a masapul a kumpletoen ti maysa a doktor wenno advanced practice registered nurse (APRN) a nakalisensia iti Estado ti Hawai'i, ket masarakan iti website ti Kōkua Mau: www.kokuamau.org/polst.

Daytoy a dokumento ken dadduma pay a babasaen a nakasurat iti sabali pay a pagsasao, kas koma kadagiti Advance Directive wenno POLST, ket mabalina a maala manipud iti mangipapaay iti pannakataripato ti salun-atyo, doktor, wenno kompanya ti insurance ti salun-at wenno iti website ti Kōkua Mau iti www.kokuamau.org/languages.

Kōkua Mau

“Agtultuloy a Pannakataripato”

Hawai'i Hospice and Palliative Care
Organization

Telepono: (808) 585-9977 • www.kokuamau.org

• info@kokuamau.org

Kōkua Mau • P.O. Box 62155 • Honolulu HI 96839

Naadaw manipud kadagiti materyales nga inaramid ti Coalition of
Compassionate Care of California - www.CoalitionCCC.org

Enero 2016